

Angolszász területen régóta bevett szokás, hogy egy gyülekezet lelkészétől nemcsak gyülekezetépítő szolgálatot, de gyülekezet-fenntartó finansziális tervet is elvárhatnak. Nálunk még nem ez az általános helyzet, de az "élet valósága" lassan rászorítja nemcsak a kisebb, de a közepes és nagyobb gyülekezetek presbitériumait is, hogy az adományokból fakadó bevételek időszakos hullámváltozását valahogyan kompenzálják. A biztonsággal kivitelezhető finansziális terv alapját az egyházfenntartói járulékok adhatják, ami a hívek természetes fogyasztásából (haláleset) egyre csökken, ill. az elköltözéssel, munkahelyváltással kapcsolatos migráció következtében gyakran változik. Mit tehet ilyenkor a Magyarországi Evangélikus Egyház lelkésze?

Kér. Nem magának, gyülekezetének. Vannak, akik az Országos Egyház felé küldik kérésüket, mások társadalmi kapcsolataikat mozgatják meg. Ha valami, teológus koromtól kezdődően igen nehezemre esett, az a kérés, a támogatási lehetőségek emlegetése, de egyházszerepetem, s a világ gazdasági lejtőn haladása szép lassan rákényszerít erre is...

Először is: kérem mindazokat, akik Tatai Ev. Gyülekezetünk vonzaskörzetében élnek, látogassanak el gyülekezetünkbe, ismerjenek meg minket, s amennyire tehetik, kapcsolódjanak be rendszeres programjainkba!

Másodszor: ha a ismerünk evangélikusokat vonzaskörzetünkben, akkor kérem címküket juttassák el hozzám, hogy ők is megkaphassák az információáramlást és a lelkiséget szolgáló időszakos újságunkat, a "Lutherrózsát".

Harmadszor: Adjuk tovább honlapunk címét minél több embernek, hogy virtuális-világbeli érdeklődésükkel, figyelmükkel ki-tüntethessenek minket, s hogy elolvashassák reggeli áhítataimat, melyeket az ÚR-isten kegyelméből több mint 6 éve minden hajnalban/reggel írok.

Negyedszer: adjunk lehetőséget másoknak, hogy megismerjék céljainkat, programjainkat, s ha tudunk, akkor környezetünkben keressünk segítő társakat emberbaráti szolgálatunkhoz, s kérjük meg őket, ha tehetik, akkor adjuk 1%-ával támogatásuk alapítványunkat.

Ötödször: Ha mindezeket túl Isten megengedi számodra, hogy rendszeres vagy eseti adakozással is segíteni tudod gyülekezeti életünk tervezhetőségét, akkor gyülekezetünk pénztárosánál (Dóri) örömmel fogadjuk minden támogatásodat ill. ha teheted vagy egyszerűbb, akkor az alábbi

63200119-14926282

számlaszámra tudjuk fogadni átutalásodat.

Nagyon sok minden,
ami gyülekezetünkben
történik – sokaknak
magától értődő...

**Nagy-nagy
köszönet érte
minden
Segítőnek!**

Dotisflora Kft.

Virág- és nagykereskedés
2890 Tata, Új út 3. (volt győgyászati központ)
Telefon: +36 34 986 282
E-mail: info@dotisflora.hu

LIBITINA Kft.

Tata, Stranszky u. 16.
34-487-847

**Evangélikusokat
keresek!**

Kérem mindazokat, akik tudnak a
környezetükben **evangélikusokról**, hogy
címküket juttassák el hozzám!
Együttműködésüket köszönöm – *fm.*

**Adójának 1 %-val támogassa
továbbra is iskoláinkat,
szeretett honainkat, karitatív
munkánkat!** Barátainak,
ismerőseinek, rokonainak figyelmét hívja fel szép céljainkra! *Keressen segítő
társakat emberbaráti szolgálatainkhoz!*

Köszönjük!

NORDART
INNOVATÍV MEGOLDÁSOK A FÜTÉS VILÁGÁBAN

**Gáz helyett fűtsön norvég
elektromos fűtőpanellel!**

www.nordart.hu

Áldott karácsonyt, s eredményekben gazdag új esztendőt kívánunk! – Nágel Balázs ügyg.

Köszönetnyilvánítás

A Tatai Evangélikus Kistemplomért Alapítvány Kuratóriuma ezúton mond köszönetet minden adományozójának 1%-os felajánlásaiért. A 2010-es esztendőben befolyt

300.555 Ft-ot

a torony faszerkezetének esedékes javítására fordítjuk majd. A Tatai Evangélikus Kistemplomért Alapítvány pénzforgalmi bankszámlájára továbbra is várjuk adakozó testvéreink, s mindazok jószívű adományát, akik céljainkat támogatásra méltónak ítélik:

Alapítvány kuratóriuma

**Tatai Evangélikus
Kistemplomért
Alapítvány**

63200119-14926316

Evangélikus

Egyházközség Tata

63200119-14926282

számú bankszámlája, ahová az egyházfenntartói járulékokat, s egyéb adományokat lehet fizetni. Isten áldása legyen az adományozón, s a megadományozott gyülekezetnek!

**EvangélikusEgyházunk
APEH kódja:**

0035

WEBER-TERRANOVA

MÁRKAKERESKEDÉS

**Hőszigetelő alapvakolatok,
csempereagasztó rendszerek**

2890 TATA, Környei u. 6.

34/380-732

20/2300-272

Bethesda Bt.

Dr. Nagy Erzsébet

*belgyógyász szakorvos,
hagyományos kínai orvos*

pszichoterapeuta

TATA, VÁRALJAU. 2.

Tel: 34/487-834

**Csak előzetes
bejelentkezés alapján!**

Lutherrózs

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, amely az információáramlást és a lelkiséget kívánja segíteni. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében. Megjelenik évente négyszer. Ingyenesen kapják a gyülekezet tagjai, Tata vonzaskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. Kiadó/Szerkesztő: Franko Mátyas tatai evangélikus lelkész Tel.: 34-487-834 Készült: 300 példányban. Drótpostacím: frankom@t-online.hu Virtuális újságunk elérhetősége: <http://tata.lutheran.hu>

A Szent Karácsony ünnepe...

Kedves kép: Luther Márton családja körében – Karácsonykor.

Az angyal pedig ezt mondta nekik: "Ne féljetek, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Údvözítő született ma nektek!"
Lk 2,10-11a

Gyakran másolt kép ez, mely az ünneplő családja körében mutatja Luthert, aki – a hagyomány szerint – a karácsonyfa "feltalálója" is... Művészettörténészek még mostanság is hevesen vitakoznak azon, vajon Lutherknál állhatott-e karácsonyfa vagy sem, azt viszont bizonyosan tudjuk, hogy a karácsonyfa állítása egyértelműen evangélikus szokás, mely csak 1800-as évek legelején kezdett elterjedni. Míg a lutheránusok – élükön az német evangélikusokkal – örömmel díszítették karácsonykor fenyőfaikat, eladdig a katolikusok mélységesen megvetették ezt a szakadás szokást, más állítólagos "Luther-kultusszal" egyetemben. Az is történelmi tény, hogy Magyarországon legelőször az evangélikus Brunswick Teréz, martonvásári grófnő – az Első Magyar Kisdédóvó (azaz: óvoda) létrehozója – állított karácsonyfát, az 1834.

esztendő karácsonyán.

Ahogy a vallásháborúk, úgy a karácsonyfa-csaták is, idővel békével zártak, hiszen mára az egész világon – még ott is, ahol nem volt korábban szokásban – gyakran karácsonyfát állítanak.

A karácsonyfának kicsi és nagy fiatal és idős, mindenki egyformán örül. Talán nincs még egy ilyen szokás, mint a karácsonyfaállítás, ami ennyire elterjedt volna a világon... Nemcsak családok állítanak karácsonyfát, de munkahelyi közösségek, sőt a mi városunknak is vannak karácsonyfái. Szép szokás ez... s ami szépít, az épít, ami épít az nevel, az növel!

A karácsonyfa telis-teli van aggatva szebbnél szebb díszekkel, de mindegyikhez jelentéstartalom is társult. Ennek a karácsonyfa-szimbolikának mára valószínűs irodalma alakult ki, s rendjén is van ez, hiszen a kultúra nem fán terem, hanem az emberek alakítják. Így ragyog a karácsonyfa tetején – nem az ötágú, de még nem is a hatágú, mely sok nép és vallás szimbólumrendszerében fellelhető a civilizáció kezdete óta, hanem a nyolcágú, az ún. betlehemi csillag is...

XIX. évfolyam

2011.

Karácsony–Vízkereszt

Mert a nyolcas szám ugyan az óbabiloni szimbolikában a kozmikus teljesség "száma" volt – talán épp ezért is emelték be a keresztények – s így nagyon hamar Krisztus számává vált, hiszen a Megváltó (héberül Messiás, görögül Krisztosz) megszületésével ált helyre a REND, vált teljessé teljessé a világ, mert ha nincs megbocsájtás – hitünk szerint ebben adott példát az Isten Fia -, akkor vétkeink, hibáink, mulasztásaink és bűneink csak eltávolítanak minket nemcsak az Istentől, de egymástól is... Márpedig Isten – ha már egy vérből teremtetette ezt az egész embervilágot -, akkor azt akarja, hogy egyek legyünk, s miben másban, ha nem a megbocsájtó szeretetben?...

Erre ad példát, keretet/lehetőséget a karácsonyi ünneplésünk, amihez igazi lelki tartalmat kívánok Egyházam, Gyülekezetem, családom s a magam nevében is! Ámen.

**Ünnepi
alkalmaink**

**Szenteste (dec. 24. szombat)
du. 3 óra**

Gyermekek karácsonya

**Karácsony ünnepe (vasárnap)
de. 10 óra**

Ünnepi istentisztelet (úrvacsorával)

**Karácsony 2. napja (hétfő)
de. 10 óra**

Ünnepi istentisztelet (úrvacsorával)

**Óév este (dec. 31. szombat)
du. 4 óra**

Hálaadó istentisztelet

Újév (vasárnap) de. 10 óra

Ünnepi istentisztelet (úrvacsorával)

**Vízkereszt ünnepe
(jan. 6. péntek) du. 6 óra**

**Nikodémus Akadémia első alkalma
(jan. 12. csütörtök) 6 óra**

**Erős vár
a mi Istenünk!**

Kedves Testvérem!

Szeretettel köszöntöm karácsonyi körlevelünkkel. Ahogyan észrevehetté a Testvérek, mostanában ritkábban találják postaládájukban a *Lutherrózsát*. Ennek viszonylag egyszerű okai vannak. Honlapunk <http://tata.lutheran.hu> igen jól betölti szerepét az információk továbbadásában, hála a Közegyházunknak, mely a szerveret fenntartja a mi honlapunk számára is. A másik ok „súlyosabb”... A Lutherrózsza egy-egy számának előállítása ára, még önköltségi áron is – pedig a nyomdai előkészítést, korrek-túrát, gépelést stb. mind társadalmi munkában, felajánlasként végezzük, – így is bizony súlyos tízezrekbe kerül, azaz mintegy 300Ft-ba kerül egy példány. Időnként akadnak nagylelkű támogatóink, akik erejükhöz mérten támogatnak minket – Isten áldja meg őket! – de ebben az esztendőben is sok nehézséggel kellett megküzdenniük nekik is. Igyekszünk azért továbbra is erőnkhez mérten megjelentetni a „lapot”, fenntartva eredeti szándékunkat, hogy *újságunk ingyen juthasson el a Testvérekhez, s mindazokhoz, akik támogató szeretetükkel eddig is mellettünk álltak.*

Itt is szeretném megköszönni Mindazoknak, akik rendszeres egyház-fenntartási támogatásukkal lehetővé teszik, hogy gyülekezeti életünkben ne legyenek fennakadások!

Köszönöm a Testvérek ebben az esztendőben is számos területen (finnek vendéglátása, szeretetvendégségek, templomtakarítások stb.) megmutatkozó segítőkészségét! Isten életet gazdagító áldása legyen felajánlásaikon!

Alkalmainkra szeretettel várom minden Testvéremet, s az érdeklőket. Ne felejtsek el 20. szemeszterünkbe lépő felnőttképzésünket a “Nika”-t, jöjjünk és hívogassunk másokat is!

Önökre és Szeretteikre, imádságos, lelkipásztori szeretettel gondolva, áldott, karácsonyi ünnepeket és új esztendőt kívánok!

János Váti

tatai
evangélikus lelkes

1515.

Válogatás az elmúlt két hónap reggeli áhítataiból

Ennyi azoknak a 35-40-sorosaimnak száma, melyeket csak “netpercesek”-nek hívok. Növumukat az internet jellegéből fakadó, „klikkf-rissességük” adják – hiszen kora reggel írom őket –, egyházi ünnepnapok kivételével minden munkanap, több mint 5 éve, önkéntes netbéli szolgálatként. Istenadta minden napunk reggelén, ha rácsodálkozhatunk az Élet felfoghatatlan nagyságára, emberlétünk legkiváltságosabb pillanatait élhetjük át! Ezen csendes percek nemcsak életminőséget munkálnak, de meghatározzák napi ritmusunkat, hozzáállásunkat emberekhez és tárgyakhoz, de még elvégzendő munkánk sikere is nagymértékben függ ettől...

Magasztai, URam, minden teremtményed, és híved áldanak téged.

Zsolt 145,10

Minden dicséri Isten fenségét, még az is dicséri Istent, aki nem is tud róla! Aki, ami létezik, mind-mind dicséri az Istent. Sokak istentelen állapota - lehet az még a Krisztus mellett megfeszített latrokénál is hitványabb -, de már a pusztá létezésük, hogy egy csodálatos szerkezetben, az emberi testben élnek-szalaadnak-mozognak, közvetve ez a tény is dicséri Isten hatalmát... Ugyanilyen létezés-csoda a hangyáé vagy a mezőn ringó gabonáé, mert minden, ami él, ami létezik Istent dicséri...

Isten tökéletes világában azonban benne van a rossz lehetősége is - ha nem lenne benne a rossz, akkor a tel-

jesség hiányt szenvedne -, hiszen a fénynek is csak akkor van felfogható értelme, ha van sötétség. A hálaadásnak is akkor van "értelme", ha az önkéntes döntésen alapul, azaz megvan az ember lehetősége arra is, hogy ne áldja, hanem átkozza az Istent... S az ember dönt: többnyire rosszul, mert inkább átkozódik, mintsem áld!

Akik Istent áldják, azok a "hívek". Nem kell nagyon ízelgetni ezt a szót, hogy megérezzük benne, itt bizony a hívásról van szó. Azok, a hívek, akik meghallották Teremtőjük (el)hívó szavát, s arra igennel válaszoltak. A Magvető példázatából tudjuk, hogy mindenki meghallja, de egynegyede az embereknek nem is válaszol rá (útfélre esett mag); egynegyede lelkesedik az igéért (sziklás talaj), de nincs ereje felnővekedni; egy-negyede felnő ugyan (tővisék közé esett mag), de az élet önérdekes kívánságai kapják a prioritást; s csak egynegyede az embereknek hoz termést, azaz tart ki Isten mellet, forgatja szívében következetességgel az evangéliumi bölcsességet. Azok az emberek, akik naponta áldást mondanak - megköszönik Istennek a mindennapok kihívásait, örömeit -, azok észrevétlenül maguk is áldássá válnak! Az ilyen emberek közelében lenni ugyanis jó, mert szavaikból nyugalom, s biztonság árad. Szavaik súlyát nem életvezetési bölcsességük nyomatékosítják, hanem az Isten szeretetében gyökerező gyermeki hitük.

Isten igéje soha nem hull hiába. Az útfélre esett magokból ugyan nem kelt ki semmi, de az elhullott magocskák táplálták az ég madarait. Isten vissza-utasítása így válik a sokszor érthetetlen Gondviselés részévé, s olvad bele az isteni Nagy Egészbe. Ami egykor a lét fonalán kibogozhatatlan átkos csomó volt, az később kapaszkodóvá, indirekt isteni jellé válik, hogy aztán az ember Krisztus által belesimuljon önnön sorába, s harmóniát, megnyugvást nyerjen.

hiszen a szeretet törvényét semmilyen más törvény nem képes felülmúlni...

URam! Tévtutakon járva, eszelősen kerestem a szabadságomat, pedig Te kezdetektől fogva hívtál a Tiedre. Köszönöm, hogy megállítottál, s rádöbbenhettem: csak Veled és Általad lehetek szabad. Köszönöm, hogy elvetted félelmeimet, felszabadítottál a szeretetre, s mindenemet, múltat, jelent és jövőt a Te kezdeből vehetek! Ámen

mert ti magatok is jól tudjátok, hogy az Úr napja úgy jön el, mint éjjel a tolvaj. Amikor azt mondják: Békesség és biztonság, akkor tör rájuk hirtelen a végső romlás, mint a fájdalom a várandós asszonyra; és nem fognak megmenekülni..

1 Thessz 5,2-3

Hollywoodban - helyettünk és "értünk" nem először és nem is utoljára - már sokszor megálmodták világunk végét, hogy aztán kényelmes fotelünkéből végigizgulva - de azért biztonsággal tudva, hogy a főhős úgy is megmenekül -, személyes kockázat nélkül beleérezzünk egy kicsit, milyen is az, amikor nincs tovább... Persze mindez csak film, s a pattogatott kukorica majszolgatásának biztonsággal vissza-visszaránt az anyagvilág fotelos biztonságába, megnyugtatta minket, hogy mindez csak színjáték, az abszurditás filmbéli lenyomata, elképzelése annak, ami eddig még nem történt meg soha, s talán nem is fog...

Ha újra és újra be is csapnak minket - politikában, gazdaságban és pénzvilágban; ti. mindenki ígér, s szinte senki nem tartja a szavát - ennek ellenére újra és újra reménykedünk, hogy majd az inspekciós politikai erők bel-, és kívülhonban megoldják a gondokat, hogy az aktuálisan megvásárolt "tartós fogyaszt-

tási cikk" most már tényleg tartós is marad, s hogy most az egyszer, végre- valahára azért én is jól járok, nem csak a bankok... Reménykedünk, újra csak reménykedünk, s a vége mindig ugyanaz: csalódunk várakozásainkban, elképzeléseink újra csak partra vetik jobbreményű jövőnk hajóját...

Emberekben csalódunk, de ezek a keserű élmények csak ritkán vezetnek el minket az Istenhez. Hiszünk mi "rendesen", ahogyan a többiek, azaz úgy a "magunk módján": saját elképzeléseinkben, erőnkben, ügyességünkben, életfilozófiánk holnapi sikerében -, hiszen, ami ma működött, miért ne működne holnap is?

Pál apostol józanságra int: egyszer mindennek vége! Világvégesen vagy csak személyes véggel, a lényegen nem változtat: egyszer csak megszűnik számunkra a világ... Nincs többé zsongás és szaladgálás, nincs többé ígéretés és hamis ábrándozás, s a "megúsztam-élmények" szép lassan ellaposodó édeskés öröme. Nincs tovább! Nincs, mert Isten pontot tett a dolgok végére... Hihetetlen? Az. Credo, quia absurdum est! (Hiszem, mert hihetetlen!) - kiálthattunk fel együtt Anselmusszal, s vallhatjuk meg: ami nekünk lehetetlen, az

Istennek bármikor lehetséges. Mint a villám úgy válhat semmivé a valóság, s válhat valósággá az eladdig valószerűtlen...

Isten már csak ilyen. Meglepetésekkel teli. Mint az életünk... S ha életünkben váratlan dolgokat tapasztalunk, nem kellene hogy ezek alapos elgondolkodtatásra készítsenek minket, hogy mire vagy kire is várunk az Életünkben?

URam! Oly gyorsan szállnak napjaim, s mégsem számolok múltandósággal... Tégy bölcsé engem jósággal, hogy minél inkább megérthessem szereteted nagyságát, s az vezérelje az életemet! Ámen

Megajándékozott szülők

Anyja kezében egy gyönyörű gyermek, csodálom én is, mert olyan kedves. Rámosolygok, és simogatom szememmel, Nevetve visszatekint, majd elbújik anyja ölében.

Micsoda ajándék, és kitől e tekintet? Kérem Istenemet, küldjön angyalt melléje. Ő adta az életet, szülők őrizték! Érzitek ennek súlyát, tesztek eleget érte?

Sok elcsigázott anyát látok, Hogyan óvja, vigyázza gyermekét Mikor annyi tennivaló közt őrlődik és boldog, ha leteheti meggyötört fejét.

“Aki kér, kap” – mondja a Szentírás, a megrepedt nádszál nem törik szét, mert Isten erős karja a viharban is véd. Hát fel a fejfel drága szülő, csak bízz és remélj!

Sokat kell imádkoznunk értük, kik nagyszülők vagy gyermektelenek vagyunk, de ha kétkezi munkával is segíthetjük őket, Teremtőnknek boldogan hálát adhatunk.

Imádságos szeretettel, Sziklainé Mészáros Katalin

Szeretteim, ha így szeretett minket Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást... Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.

1 Jn 4,11 és 16c

Szeretetről beszélni a legkönnyebb, de szeretetben élni a legnehezebb... Ennek egyszerű oka van: magunkat jobban szeretjük, mint másokat! Saját hibáinkkal szemben elnézőek vagyunk, másokét viszont képesek vagyunk felnagyítani. Míg önmagunkat hamar felmentjük - Hát igen, a körülmények! ...Sajnos kevés volt az időm! (Egyébként időnk mindig arra van, amire szakítunk!) Próbáltam, de nem sikerült! stb. -, eladdig mások önmentő magyarázatát nem vagyunk hajlandóak csak úgy egyszerűen "lenyelni". Szálka és gerenda klasszikus jézusi esete...

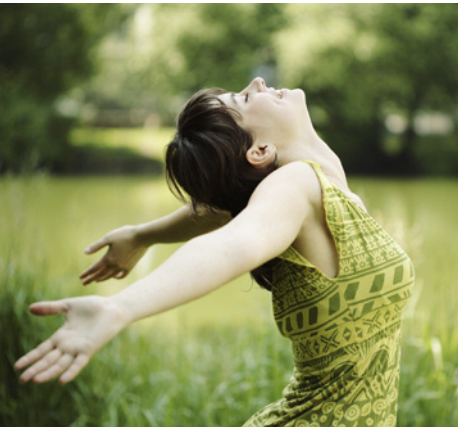
Isten nem beszél, s magyarázza a szeretetet, Ő "cselekszi": titkosan és nyilvánvalóan, éjjel és nappal, Isten folyamatosan "szeret". Emberi megfogalmazás ez, mint az előbbi is, de másképpen nem tudnánk kifejezni, hogy Ő gondot visel a világról, hogy fenntartja, kormányozza azt - örök isteni törvényein keresztül. Míg az ember hangosan beleszól (belelép vagy éppen "beletenyerelem"), azaz beleszik) mások személyes kis életébe, "világába" a Jó-Isten finom harmatként, páráként, leheletként, csöndben "beleszáll" az ember életébe, s egyszer csak "megszületik" szívében az Isten! Ahogyan gyermekünk/gyermkeink zsongó jelenlétét a családban úgy éljük meg, mintá mindig is ott lettek volna - pedig volt időszak, amikor még sem ők, de még férjünk/feleségünk sem volt(!) -, ugyanígy vagyunk az ÚR Istennel is: alig tudjuk felidézni, hogy volt időszak, amikor Ő még nem "lakozott szívében-lelkünkben"... A Lélek, s lelkünk csodái ezek!

Istennél, Istennel, Istenben élni jó dolog. Nemcsak azért, mert "akinek a JóIsten a barátja, annak minden könnyebben megy", hanem azért is, mert akinek szívében Ő lakik, az nem tudja elképzelni az életét közösség nélkül! A közösség (beleértve a gyülekezetet is!) az a "közeg", ahol megnyilvánulnak Is-

tentől kapott ajándékaink, amivel szolgálni tudunk. Nem kiszolgálunk, hanem szolgálunk, azaz hálából, köszönetként felvállaljuk azokat a terheket, melyekbe egyedül hamar beleroppa az ember, de közösségben türelemmel el lehet hordozni. Ha egy közösség nem hordozó közösség, azaz nem fordulnak benne felülősséggel egymás felé, akkor annak a közösségnek vajmi kevés köze van az Istenhez. Lehet az jószándékúak lelkes csoportosulása, szakkör, intézményesített "játék-sarok", ahol mindenki a maga örömét keresi, de semmi köze nincs a Teremtő Istenhez.

János apostol kulcsfogalma a szeretet. Ezt szólja, hirdeti, magyarázza evangéliumában és leveleiben és ezt éli meg övéi között. Az iszlámban Allahot 99 néven emlegetik, valójában egy szó is elég rá, hogy Ő megnyilvánuljon fizikai létünkben, tudatunkban/lelkünkben: Isten a Szeretet... tegnap, ma, mindörökké!

URam! Tereld önszeretetemet helyes mederbe, s add hogy növekedhessem szeretetedben! Ámen

Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úr Lelke, ott a szabadság.

2 Kor 3,17

Szabad, mint a madár! - mondjuk olykor, s nem is gondolunk bele, milyen nagy bölcsesség rejlik ebben a gyaníthatóan ősrégi szólásban. A huszadik század hozta el az emberiség számára azt a lehetőséget, hogy ne csak gondolatban, hanem valóságosan is a felhők felett repüljön, megvalósítva ezzel az ember többzezer éves álmát: repülni, mint a madár... A régi korok embere számára a madár röptében megtestesült nemcsak a levegő birtoklása, de egyben a (majdnem)korlátok nélküliség is, a mindig vágyott szabadság is.

A történelem gyakorlatilag arról szól, hogy ugyan az embert az Isten szabadságra teremtette, de az emberek mégsem születtek szabadnak, a szabadságukért mindig harcolniuk kellett. Már önmagában ez a históriás tény, hogy a

szabadságért teljesíteni kell, s azért ma is harcolni kell, elemi igazságérzetünket sérti, ahogyan az is, hogy vannak, akik úgy születnek szabadnak, hogy nekik mindent szabad... Isten teremtettség-beli igazsága az, hogy az ember csak azt hiheti magáról, hogy neki mindent szabad, valójában a szabadságnak óriási "ára" van... az étellel magával kel fizetni érte, s nemcsak elkeseredésben a bariádokon, hanem a mindennapok küzdelmében is. A léleknek kell fizetni a szabadságért, s a lélek egyenlíti ki az adósságunkat, amikor az "élet" a szabadságunk miatti kifizetetlen számlát a legváratlanabb pillanatokban az orrunk alá dugja...

Életünk elején, amikor habzsolni akarjuk a fényt, az élet izgalmas történetéseit, s álmodjuk a "de hiszen még minden lehet"-et, jóllehet lelkünk mélyén már érezzük, hogy az álmok álmok maradnak, s alig-alig vagy soha nem teljesülnek be... Mert: "Ember tervez, s Isten végez!" Szép lassan megtanuljuk, hogy csak képzeletben vagyunk hatalmasok, a valóságban nem. Arra is rájövünk, hogy a szabadságról meglehetősen furcsa elképzeléseink vannak, melyeket befolyásol a nevelésünk, az iskolánk, a hivatásunk - s jelentős mértékben a média(!) - egyezőval: szabadság-tudatunkat meghatározza az, hogyan "szocializálódunk". Mindeneket átszöve azonban a hitünk befolyásolja leginkább, mit is jelent nekünk a szabadság...

Szabadságunk mindennapi megélését azonban nemcsak a fent felsoroltak alakítják. Van két olyan erő, melyeknek hatalmával mindenki ütközik: félelmünk, aggodalmaskodásaink és bűneink (bűn a jó elmulasztása is!). Nincs ember, aki ne félne. Csak a regényekben léteznek olyan emberfeletti tulajdonságokkal felruházott hősök, akik semmitől sem félnek! Az életben még a bátrak is félnek, de a siker vonzása miatt igyekeznek legyőzni félelmeiket. (Ha nem félnének, akkor nem bátrak, hanem vakmerőek lennének.)

A legnagyobb félelmünk az élet egyirányúságából fakad: élni az életet csak előre lehet, visszafelé nem. Megpróbáljuk kiküszöbölni az életvezetési hibáink következtében beállt következményeket, de tökéletes jóvátétel elve nem lehetséges, hiszen nem lehet meg-nem-történné tenni azt, ami megtörtént. Ilyet csak a Mindenható Isten tud, de azt is csak az "odaátban" gyakorolja...

Mi tehát az "igazi" szabadság? Az, amikor Ő lakik mi a lelkünkben, s mi az Övében! Amikor nem elvárások szorításában, hanem a szeretet EGY-ügyű-ségében élünk, amikor tudjuk, ha szeretünk, akkor bármit megtehetünk,

Magasztalni az Istent sosem "múszáj"-feladat... ahogyan szeretni sem "kell", de mégis érdemes! A Teremtő Akarat felfedezése a világban, s személyes életünkben olyan ívet ad létünknek, amit nem törhet meg semmiféle emberi gonoszság, pitiáner önzés vagy rövidlátó gúnyolódás. Ezért amíg világ a világ, mindig lesznek néhányan, akik hívek maradnak elhívásukhoz, s azt tesszik, ami emeli őket életminőségben, s Teremtőjükhöz vonzza őket: áldják az Örökkévalót...

URam! Áldalak mindenért, egész életemért, gondviselésed megszámlálhatatlan ajándékáért! Ámen

Az ÚR letekint a mennyből az emberekre, hogy lássa, van-e köztük értelmes, aki keresi az Istent?

Zsolt 14,2

Az 1970-es évek közepétől óriási dollármilliárdokat költöttek a földönkívüli élet keresésére... Gigantikus antennarendszereket építettek ki - ezeknek bizonytal voltak/vannak nem elhanyagolható arányban katonai feladatai is -, melyek fülelik a világegyetemet, hátha megszólal benne valaki: "Hahó, itt vagyok!" Eleddig - így a hivatalos tudomány - a keresés eredménytelen. A JóIsten pedig csak letekint a mennyből az emberekre, hogy lássa,

hogy a tudományon és önmagán kívül érdeklődik-e még Teremtője után az ember; vagy a tudományos-technikai forradalom köszöbén megszüdülve önmaga hatalmától, már végképp csak maga körül akarja forgatni a világot Teremtőtől, mindenestől?

Aki Istent valóban keresi - s nem csak filozofál Róla, nem csak az extrém vallásos élményt akarja gyűjtögetni magának -, azt értelmesnek tartja a Szentírás. Ennek az istenkeresésnek az alapja a feltétel nélküli őszinteség. Istent nem lehet álruhában keresni, észrevétlenül meglesni, hiszen a végesnek nem lehet taktikája a Végtelessel szemben, csak őszinte alázata. Ez azonban nem alázatoskodás, alávetettség, hanem az egyetlen lehetséges teremtményi hozzáállás: az Isten feltétel nélküli tisztelete. Aki nem tiszteli a teremtettséget, aki nem hajol meg az Élet csodája előtt, az az Istent sem tiszteli. Aki nemhogy különben tartja magát, de még ráadásul messze alacsonyabbrendűnek is véli azokat az embertársait, akik jóllehet igen nyomorúságos körülmények között élnek, de ugyanazokat az emberi kromoszómákat hordják magukban -, az ilyen rátartiságban, kivagyiságban megátalkodott emberek nem ismerik az Istent. Erővel, hatalommal, pénzzel vagy fegyverrel megtámogatott vallásos ideológiát képviselhetnek, de Istent, Aki méltóságra rendelt minden embert, az ilyenek nem képviselhetik soha...

A Szentírás arra tanít minket, hogy az okosságnál, az ismeretnél van több: a bölcsesség. A bölcsesség pedig nem más, mint az ÚRnak félelme... Érdekes módon, aki féli, azaz tiszteli az URat - ami ugye azt jelenti, hogy Istent elfogadja ISTEN-nek -, megtalálja önmagát is, hiszen önmagunk kiteljesedése (ezt hívják önmegvalósításnak) ha felismerjük önmagunk határait. Éveink száma nem végtelen, mert nem válunk soha istenné; a Kígyó csak rászédett minket, amikor azt mondta: "Ha esztek ennek a fának a gyümölcséből, akkor olyanok lesztek, mint Isten!" -, de valójában csak sikertelenségünket, életünk eredménytelenségét tudjuk garantálni, ha Istent hátrahagyva a "saját fejünk" után megyünk... A bölcs tudja, hogy kiteljesítő, megelégitő távlatot egyedül Isten adhat, mert a mindenre a válasz, a végső megoldás Ő maga!

A zsoltáros azt írja "letekint" az UR a mennyből... ami nem "nézést" jelent, hiszen "Isten szeme" mindent lát; aképpen, hogy Ő egyszerre mindenhol jelen van. Amikor az ÚR "letekint" - Ábel áldozatára is így "tekintett le" -, akkor tulajdonképpen meglátogat, azaz nyilvánvalóvá teszi az ember életében az Ő isteni voltát. (Aki pedig nem tartja Istent Istennek, az beleszédülhet önnön

irigységének örvényébe, s még ölhet is - lásd Káint!) Isten tehát meglátogatja teremtményeit, azaz kinyilvánítja félreérthetetlenül az Ő akaratát: a szeretet uralmát, a Benne való lét elsődlegességét. A meglátogatás történhet csöndben, a világ tökéletességére való rácsodálkozásban: a természet színeinek a mindennapos varázslatában vagy a tudomány rendszerező, megismerő szépségében - az "eredménynek" mindig ugyanannak kell lennie, növekednünk kell szeretetben, s alázatban...

URam! Add, hogy felismerjelek minden nap, s meg tudjam vallani: Te vagy a legfőbb realitás!Ámen

"Ugye, a verébnek párja egy fillér, és egy sem esik le közülük a földre Atyátok tudtán kívül? Nektek pedig még a hajatok szálai is mind számon vannak tartva. Ne féljeteek tehát: ti sok verébnél értékesebbek vagytok."

Mt 10,30-31

Hajlamosak vagyunk arra, hogy a gondviselést csak a szokatlan, rendhagyó és meglepő körülményekben lássuk. Csak akkor gondolunk a gondviselésre, amikor Isten drámaian közbelép pozitív értelemben (munkahely, oltalom egy balesettől, sikeres gyermekszülés) vagy negatív értelemben (munkahely megszűnése, betegség, magzat elvesztése) azért, hogy céljait beteljesítse. De a gondviselés nem csak Isten uralkodását és kormányzását jelenti. A gondviselés elsősorban minden dolognak a fenntartását és megtartását jelenti - különben nem lenne mit uralni vagy kormányozni!

A nehézségünk abból adódik, hogy meglássuk Isten beavatkozását minden dolog fenntartásában. Életünk, létezésünk normális folyamát könnyen veszszük, vagy nemegyszer "zsákmánynak" tekintjük, azaz: úgy rendelkezünk, beszélünk, cselekszünk, mintha mienk lenne a legfőbb hatalom, elfelejtve vagy figyelmen kívül hagyva, hogy a mindennapi egészségünk, az ép testünk, elmenk élessége, mozgáskoordinációnk, valamint minden más funkcióink, melyek erőfeszítés nélkül léteznek, mind Isten megtartó gondviselésének kezéből érkeznek. Szomorú, hogy az emberek

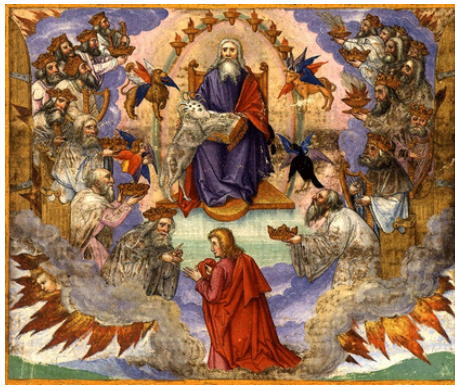
többsége csak akkor gondol a gondviselésre(Istenre), amikor az élet, a mozgás, vagy a légzés - melyek különben normálisnak tűnnek -, megszakadnak... Isten megtartó gondviselését minden nap tapasztalhatjuk: "Lefekszem, alszom és fölébredek, mert az Úr támogat engem." - Zsolt 3,6

A gondviselés tagadása az aggodalmaskodás. A napi sajtó, és a magazinok is, rendszeresen foglalkoznak az aggodalommal, és néha még véleménykutatást is rendeznek azzal kapcsolatban, hogy mi aggasztja az embereket a legjobban. Az emberek aggódnak betegségeik és fájdalmaik miatt, az öreg kor miatt, a halál közelsége miatt, pénzügyi problémák miatt, és folytathatjuk a listát. Megvannak aggodalmaink az egyházon belül is. Megöregedtek a munkások, nem történt meg az őrségváltás. Sokat temetünk, keveset keresztelünk és konfirmálunk. Nincsenek fiatalok. Vannak ugyan néhányan, de többször hiányzik az az elkötelezettség és az a tradicionális józan vallásosság, ami a gyülekezeteinket évtizedeken át jellemezte. Szóval... lenne miért aggódn!

A Mester más utat ajánl! Nézz körül: egyetlen madár sem épít több fészket, mint amire szüksége van, a medvék is megelégszenek egy barlanggal! Gyaníthatóan egy hörcsög vagy mókus sem az aggodalomtól pusztult el, mert esetleg tehette volna, de lustaságból nem gyűjtött volna eleget a téli hónapokra. Az állatok nem aggódnak, mint az emberek...

Kálvin szerint az aggodalmaskodó olyan, mint a nyugtalan pogány, aki nem látja, hogy Isten irányítja a világ-mindenséget. Azt hiszi, hogy Isten "alszik" és nem törődik a gyermekeivel. A Teremtőnk azonban ismeri a szükségünket, s ahogyan gondoskodik a mező liliomairól és az ég madarairól, ugyanúgy, sőt még jobban gondoskodik mirőlünk. Lutherünk pedig azt tanítja, hogy ha hiszünk, hogy van Isten, akkor nem aggodalmaskodunk az élet szükségéi felől. Ahogyan a szülők gondoskodnak gyermekeikről, ugyanúgy a Teremtő is gondoskodik rólunk. Isten parancsa az, hogy dolgozzunk, és ha nem érünk el sikert, az Úr akkor is gondot visel ránk - s ez nem kis eredmény!

Nemkülönben... az aggodalom ugyanannyi időt(olykor még többet!) vesz igénybe, mint a munka, de munkával sokkal előbbre jutunk, mint az aggodalmainkkal. Az aggodalom olyan, mint a hintaszék: mozgunk és látszólag csinálunk valamit, de nem jutunk előbbre...

Es láttam a trónuson ülő jobb kezében egy könyvet, belül és kívül teleírva, hét pecséttel lepecsételve;

Jel 5,1

Nagyszerű dolgokat ismerhetünk meg a múltból, de a jövőnél - amiben még (majdnem) minden, s annak az ellenkezője is megtörténhet - nincs izgalmasabb szellemi kaland. Elképzelné, hogy mi lesz akkor, amikor már nem lesz mindaz, ami "van", azaz vége az időnek, vége ennek a világnak, vége az ember földi létének... egyszerűen: amikor már semmi nincs csak Isten és mi, az Ő ítéletére várakozó lelkek - olyan jövőbeni esemény, ami mindenkit érdekel. Az egyik ember azért lelkesedik ezekért az apokaliptikus szimbólumokért, mert tudni véli azok pontos jelentését, a másik meg azon ámul, hogyan lelkesednek emberek olyan dolgokért, ami csak az ő fejükben létezik.

A Jelenések könyve nemcsak más, hanem a mai ember számára nehezen érthető. Sok ember ezért le is mond ennek a könyvnek az olvasásáról, aminek következtében a szekták vadászterületévé lesz, akik aztán jövőre vonatkozó mennyei üdvtervet készítenek el ennek alapján, vagy saját túlfűtöttségük megerősítését látják benne.

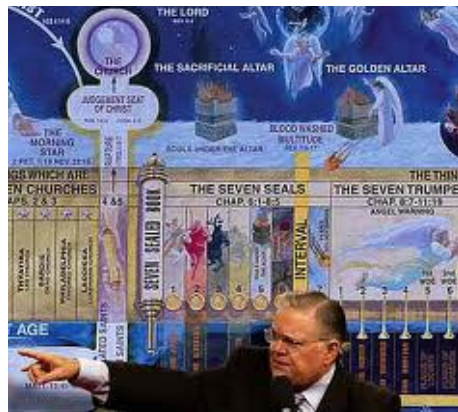
Tény, hogy az Újszövetség legtöbb-ször magyarázott része a Jelenések könyve. Mivel az ember(lélek) szimbólumokkal egybefonódva éli meg a valóságot, ezért rendkívül érdeklődik a jelek, jelképek jelentésének magyarázatáért. Azok jelentéstartalmának alaposabb megismerése ugyanis közelebb viszi önmaga, s a világ megértéséhez. A gond ezekkel a magyarázatokkal mindig az, hogy az esetek túlnyomó részében rendkívül átítatottak az "ember-szerűséggel"... A még nagyobb probléma, hogy minél inkább földhözragadt, emberi elképzelésekkel teli a magyarázat, annál nagyobb a készség azok megdönthetetlen igazságként való elfogadására...

Mit kezdünk tehát a Jelenések könyvének szimbólum-zuhatagával? Mit tehetünk, ha a klasszikus bibliamagyarázati módszerek - grammatikai-, rendszertani-, típus-tani-, allegorikus

magyarázatok - sem nyújtanak számunkra kielégítő válaszokat? Aki hozzáfog, hogy a Jelenések könyvét vizsgálja, rövidesen rájön, mintha egy egészen más, új világba csöppenne, amely az Újszövetség többi részével semmilyen formában nem azonos. A Jelenések könyve egyik kommentátora kétségei közepette ezt mondotta: "Ez a könyv épp annyi rejtélyt tartalmaz, mint ahány szava van." Egy másik pedig így vélekedett: "A Jelenések könyvével való foglalkozásra csak az örültek vállalkoznak, vagy ez a könyv termeli az örülteket."

Luthernek az volt a véleménye, hogy a Jelenések egyáltalán nem tartozik az Újszövetséghez és a Jakab, Júdás, Péter második és a Zsidó levéllel együtt a függetlenekhez utalandó. Azt állította, hogy olyan képeket és víziókat tartalmaz, melyeket a Biblia egyetlen más helyén sem lehet találni. Sajnálkozik, hogy az író az érthetlenségeket, melyeket ír, vakmerően teszi, fenyegetéseket és ígéreteket közöl, mintha szavainak engedelmeskednének vagy éppenséggel gyűlölnék, jöllehet senki sem tudja, hogy azok mit jelentenek. Luthernek az volt a véleménye, hogy a Jelenések Krisztust sem tanítja, se nem vallja és a Szentlélek nem inspirálta. Ugyanilyen "ellenségesen" - vagy inkább józanul(!) - viszonyult hozzá Zwingli is: "Nem mutatunk érdeklődést a Jelenések iránt . . . nem bibliai írásról van itt szó." Kálvin pedig nem magyarázta ezt a könyvet, mert egyszerűen félt hozzáfogni....

Mi az, amit mégis megérthetünk ebből az Újszövetséget császári tekintéllyel lezárt könyvből? Elsősorban azt, hogy a jövő igencsak kiszámíthatatlan, de akik Istennél vannak, azoknak nem kell félniük a bizonytalanságoktól. Megtanulhatjuk azt is, hogy Isten világa egy alapvetően más világ, s hiába akar-nánk eligazodni benne, amíg itt vagyunk a Földön, "időben és térben" csakis emberi szemeinkkel kancsingathatunk át az Isten világába. Ebből aztán megdönthetetlen tanításokat kialakítani - egyszerű szellemi kalandorság, dogmatikus megkötöttség...

Látogatók Joensuuból (2.)

Képriport egy szép találkozóról...

Az augusztus 3-án délelőtt érkezett mintegy negyvenfős, fiatalokból álló csoportnak először gyülekezetünk életéről számoltunk be, majd rövid felfrissülés után városnézésre indultunk. Ezt követte a templomkerti szürkemarha-gulyás-ebéd – felajánlásokat (Dr. Roszik Péteről ill. Kurucz Ivántól), s természetesen mások segítséget itt is hálásan köszönjük(!) –, amit közös ének, imádság követett. Sajnos az idő gyorsan szaladt, s nem sokkal 4 óra után vendégeink már úton is voltak bécsi szálláshelyük felé, ahonnan egy rövidke (fél)nap erejéig "átjöttek" Tatára – meglátogatni minket.

A kísérők közül ittmaradtaknak (Tiina Reinikainen – joensuui másodlelkész – és férje Jukka, aki igazgató lelkész Kuopióban; Matti és Pirjo Ketonen valamint Sirkku Tyrväinen és Kaija Varisvalamit, akik testvérgyülekezetünkben presbíterek) másnap programmódosulás miatt (Pilis!) lelkész és kántorunk – szakadó esőben –, a főváros nevezetességeit igyekezett bemutatni...

Finn lelkész házaspár, s kislányuk Venla, a Gellérthegyről szemlélik a várost.

A szép találkozás meghitt pillanatai... Búcsúzáskor énekkel, imádsággal adtunk hálát Istennek megtartó kegyelméért.

A város bemutatására szánt viszonylag kevés időt igyekeztünk jól kihasználni, s úgy alakítani, hogy a fiatalok érdeklődése se lankodjon. A képen F. Betta vezeti éppen a csoportot, s németül meséli Harry Lamminak a helyi látnivalókat, aki azt a csoportnak fordítja.

Lelkészcsalád vendégeink tiszteletére vacsorát adott, melyre a szállásadók ill. néhány presbíter is hivatalos volt.

Látogatók Joensuuból (1.)

interjú Harry Lammi csoportvezetővel

„Angelier” gyülekezeti tagnak ismertelek meg – mindig is ilyen kapcsolatod volt az egyházzal?

Már nagyon korán elkezdtem foglalkozni vallásos témákkal. Ezt az érdeklődést otthonról hoztam, ami elvezetett a templomi tevékenységemhez. Elég sokat – és hosszan – tanultam teológiát (a Helsinki egyetemen is), de még nem vagyok se “mester”, se lelkész. Nagyon fontosnak látom azonban az egyházon belüli munkát, s a gyülekezeti szintű feladatokban a saját szerény eszközeimmel igyekszem segíteni.

Sokszor vezettél túsárat fiataloknak – szívesen foglalkozol velük?

Igen, legszívesebben a fiatalokkal foglalkozom. Túsák, konfirmációs iskolák, csoportvezető-képzések, ifjúsági-, és fiatalokkal való munka az, amit én a legjobban tudok – egészen jól “kijövök” a fiatalokkal. A gyülekezet fiataljaival való munka nagyon fontos, hiszen a fiatalok jelentik az egyház jövőjét, továbbá a fiatalok adják jelenlétükkel legmarkánsabban a kapcsolódási pontokat a világ felé, az egyház életében. A fiatalok valóságosak, és igazi és jó kihívásokat adnak a munkában.

Hogyan állt össze ez a csoport, akit Te most hozzánk kísértél?

A Pielisensuu- gyülekezetben van egy csoport, amely a testvér-gyülekezeti munkát vezeti és tervezi. Ez a csoport tervezte és szervezte meg ezt az utazást is. Lehetőséget akartunk adni az úgynevezett gyülekezeti alaptagoknak is arra, hogy átélhessék azt, mit jelent a partnerkapcsolat a tatai gyülekezettel. Nyílt jelentkezésre volt lehetőség, hiszen az utat a

gyülekezeti újságban hirdettük meg. Később az itt leírtak még részletesebbé váltak, és bővültek az ismereteik arról, mire is számíthatnak. Néhányan már jártak Magyarországon, illetve Tatán, ugyanakkor voltak először hozzátok látogató csoporttagok is vannak – így például feleségem, Raisa is.

A feleséged tehát elkísért ezen az úton, de hol vannak a “gyerekek”?

Két gyermekünk van. Antti fiunk 21 éves és média szakirányon tanul a Joensuu-i szak-főiskolán. Nagyon érdekli a zene – basszusgitarozik egy Joensuu-i együttesben is. Nem nálunk él, hanem néhány barátjával a városközpontban egy lakásban. Jelenleg Szentpétervár felé tartanak egy csoporttal.

Sara lányunk 13 éves, és következő ősszel megy az általános iskola felső tagozatának 7. osztályába. Szorgalmas tanuló és nagyon érdekli őt is a zene, amiben igen tehetséges. Konzervatóriumban tanul hegedülni és zongorázni. Ő pedig éppen osztálykiránduláson van a finnországi Oulu-ban...

Mi tetszett leginkább Magyarországon, és mi legkevésbé?

Minden nagyon tetszett. Ami a leginkább megfogott, az a vendégszeretet. A ti embereiteknek olyan nagy szívük van! Gyönyörű az országotok és igen benyomáskeltő kultúrával és történelemmel rendelkeztek. Semmit sem tudok megemlíteni, ami ne lett volna tetszésemre, de kicsit szomorú vagyok a nehézségek miatt (különösképp a gazdasági téren), amivel sok magyarnak most meg kell küzdenie.

Teknikai okok miatt ez a cikk csak sajnos csak mostani számunkban jelenhetett meg. A két csoport (a felnőttek: jelen cikk, s fiatalok: túloldali cikk) látogatása között majd egy esztendő telt el. Más csatornákon részletes beszámolót adtunk róla, de a nyomtatott sajtó útja egyre körülményesebb...

Finnországi testvérgyülekezeti kapcsolatunk évtizedek óta oszlopos tagja, gyülekezeti kántorként dolgozik a Pielisensuui evangélikus gyülekezetben. Ittjártakor természetesen az egyházi zene jelenéről és jövőjéről is beszélgettünk, melyből egy rövid riport is kerekedett...

Mióta vagy kántor, s mikor döntöttél úgy, hogy kántor leszel? Hol végeztél tanulmányaidat?

1976 óta vagyok hivatalban, az Eno-i gyülekezetben (ez Joensuu-tól 60 mintegy km-re van) kezdtem kántorizálni.

S hogy mikor? 1973 nyarán, ekkor ugyanis tanár voltam a népőiskolán. A Siibelius Zenekadémiát pedig 1973 és 1976 között végeztem el.

Ennyi év tapasztalata és élményei után, mit jelent Neked evangélikus kántorként szolgálni?

A kántori munka számomra még mindig érdekes. Az elején munkaköröm nagyon tradicionális és szűk volt, mára

viszont számos kiegészítő feladatot is végzek – az egyházi zene mellett. De végül is mindkettő nagyon fontos nekem.

Mára a zene iparaggá vált. Mit gondolsz a musica Sacra szerepéről – egy ilyen világban?

Ez az “iparág” a zene egy vetülete. Az én érdeklődésem központjában a zene fejlődésre és az emberi élet dinamikájára gyakorolt hatása áll. Így például a fejlődésbiológia és a zeneterápia kapcsolatára gondolok. A hangsúlyos és a növekvő szerepe a zenének az egész világon engemet is meglepett.

Szerinted marginális marad a musica sacra szerepe a világban?

Az egész zenei iparághoz viszonyítva statisztikailag nem áll jól a musica sacra, de a minősége és a sokszínűsége sokkal nagyobb manapság, mint valaha. Ennek a minőségnek a bizonyítékai például a Taizé-dalok, amelyek világszerte – nem csak Európában – nagy népszerűségnek örvendenek.

A szép, őszinte muzika mindig felemeli a lelket. Miképp határoznád meg az egyházi zenét, és miben látod a különlegességét?

Ha körbetekintek, különös hogy milyen különböző zenei stílus lélekemelő hatású. Az egyházi zene története megmutatja, hogy a “téves” vagy “nem tradicionális” nagyon gyakran a nehézsé-

geken keresztül válik kedvelté. Mi az, ami végül érvényesül és mi az ami nem? – ezt lehetetlen előre akár sejteni is. Amikor manapság a templom szívét-melengetően tele van, akkor a szentföldi hatóságok nem akaródnak meghatározni az egyházi zenét.

Számomra az örökkévalóság szempontja kell hogy tükröződjön valahol az egyházi zenében – „minden embernek meg kell halnia”.

Miképpen látod az egyházi zene jövőjét?

Az egyházi hangversenyeknek – akár hangszeres, akár korál zene – van jövőjük. A mindenféle más hangszeres zene – „crossover” – új hallgatókat szeretne szerezni. De az éneklés teljesen más dolgokat jelenthet a jövőben. Hanyatlás? Luther hozta az együtt éneklést az egyházba – én úgy gondolom (illetve attól félek), hogy az együtt éneklés diadalkora már mögöttünk van.

Mik a személyes terveid a jövőre nézve?

Szeretnék többet és jobban játszani tanulni új hangszereken (fúvolyák/fúvólák), és eközben „Kodály szellemében” fejleszteni a füleimet. Ugyanígy a kisebb hangszeres- illetve énekes együttesek is érdekelnek. Egyedül a billentyűs hangszereken való munka vonz egyre kevésbé. Az ismeretlen vonz a zenében!

Baptista egyház és a zene

Interjú Tóka Szabolcs orgonaművésszel

Vannak emberek, akikkel félszavakból is megértjük egymást, mert számos dolog összeköt minket. Így volt ez Tóka Szabolcs esetében is, hiszen hamar kiderült, hogy orgona mellet nőtt fel ő is, mint gyülekezetünk kántora, hogy ő is papgyerek, hiszen édesapja baptista prédikátor volt. Mindezekén túl van egy olyan közös kapocs, amit igazából csak az érthet meg, aki a hangszerek királynőjének mesteri elkötelezettje, s "kézzel-lábbal" törekszik arra, hogy az orgona hangja az igehirdető és a gyülekezet legfontosabb támogatójává váljék a liturgiában...

Banális a kérdés, de mégis: Hogyan lesz valakiből orgonaművész?

Elkészcsaládban születtem, ahol négyen voltunk testvérek, édesanyám nagyon szeretett énekelni az otthoni, hétköznapi munkavégzés során, vasárnap pedig a templomban szólt a gyülekezeti- és kórusének, harmóniummal, majd orgonával, néha más hangszerekkel is. A 60-as és 70-es években vasárnap reggelente az egyházi műsorok rádiós időtartama fél órában volt engedélyezett, ezt egészítette ki egy szintén félórás orgonazene, az Istentiszteletre készülődés során természetes volt, hogy ezt hallgattuk, lemezeink-lemezjátszó csak később lett. Az "éter hullámain" érkező szakralitás tovább folytatódott a templomban, az élőzenei környezet, a többszólamúság, a gazdag kórusrepertoár meghatározó volt számomra. Bár mind a négyen Ózdon születünk - Édesapám akkoriban ott végezte lelkipásztori szolgálatát -. 1963-tól Albertirsára kerültünk, egy zeneileg aktívabb környezetbe, ahol zeneiskola is működött. Amikor hamarosan két nővérem beiratkozott zongora szakra, én sem akartam lemaradni tőlük, és korengedménnyel - még nem voltam iskolás, csak 5 és fél éves - én is zeneiskolás lettem. Persze, aztán vettek szüleim egy zongorát is, mert hát harmóniumon mégsem lehetett tanulni rendesen... A családi és baptista közösségi zenei élmények mellett az albertirsai ökumenikus kapcsolatokból adódóan más hatások is értek, a genfi zoltárok mellett a Bach korálok, a jellegzetes -patinás wittenbergi-lutheri dallamokkal is hamar találkoztam, ráadásul mind az alberti, mind az irsai evangélikus templomba - 1971-es orgonatanulmányaim megkezdésével egyidejűleg - bejáratos lettem, mindkét helyen kitűnő sípos orgona volt és van, jó részt itt gyakoroltam, nálunk pár évvel később épült csak orgona. Ha családi indíttatásról beszélünk, nálam ez rögtön 3 részre tagozódik : a szűk családi körtől a saját gyülekezeten keresztül a keresztyének nagy családjáig erőteljes zenei hatások értek fiatal koromtól kezdve.

Tóka Szabolcs
orgonaművész

5 éves korában kezdett zongorázni, 12 évesen orgonálni.

Orgonaművész-tanári diplomáját 1985-ben szerezte meg Budapesten a Liszt Ferenc Zeneakadémián, Gergely Ferenc tanítványaként.

Többször is ösztöndíjas, külföldi mesterkurzusok résztvevője volt, az 1984-es Prágai Nemzetközi Orgonaverseny középődöntőse.

1989-től 1999-ig a székesfehérvári Hermann László Zeneiskola és Zene-művészeti Szakközépiskola tanára (ezen belül 1994-től 1999-ig, majd 2005-től ismét az intézmény igazgatója).

Zenepedagógusként több iskolában is dolgozott, előadóművészként - itthon és Európa legtöbb országában, valamint 2002-ben az USA-ban és Kanadában - rendszeresen vendégzerepel szólistaként; kórusok, zenekarok orgona-kísérőjeként is közreműködik. 2000-ben közoktatás-vezetői diplomát szerzett a Műszaki Egyetemen.

Több rádió-, televízió-, és CD felvétel készült közreműködésével, itthon és külföldön is. Ugyanakkor az egyházzene és templomi orgonák fejlesztését szívügyének tekinti, szűkebb és tágabb környezetében egyaránt.

A magyarországi baptista zene eredményei imponálóak, s ismertek. Mi a sikeretek titka?

Közösségünk immár másfél évszázados hazai történetében mindig befogadó volt. Valós élethelyzetekre valós, biblikus válaszokat adott, a megtérés, a hit útján való járás, a keresztyéni elvek tudatos vállalása, ennek hirdetése a 19. század közepén éppúgy megvolt az egyszerű vidéki földműves - iparos környezetben, mint a mai, sokkal összetettebb, globalizált, szinte túlinformált világunkban. Az evangélium üzenetének átadását, megértését elősegítette az ún. "énekes-misszió" is. Mint a legtöbb megújulási hullám, a baptista irányzat is "hozta magával" jellegzetes zenei nyelvezetét, a 18 - 19. sz-i német - angolszász - észak-amerikai bécsi klasszikus - korai romantika korára jellemző, egyszerű, tiszta, világos harmónia-rendjét, szabályos szerkezeti formáját és színes dallamvilágát. A hitelődök óriási lelki éhségét jelzi, hogy a napi kemény munkavégzés mellett is volt igény a naponkénti közösségi együttlétre, a hétköznapi esték a hagyományos bibliaórákon és esti áhítatokon kívül rendszeres ének-, később hangszertanulással teltek. Szinte egy generáció alatt nemcsak az írástudatlanság számolódott fel a 19. század második felében - sokan a kézbeadott Biblián, és naponkénti olvasásán keresztül tanultak meg olvasni -, hanem erőteljes volt a kottaolvasási igény, mert a négyszólamú kórusénekléshez szükséges volt. Más aspektusból, de szinte Kodály zenei nevelési elveinek és iskolateremtő munkásságának egyfajta előképe volt ez a gyakorlat, mert - a kezdeti gyér hangszeres "állomány" miatt - jobbára énekes alapú volt a kibontakozó zenei élet. Persze lassan-lassan elterjedtek a harmóniumok, a nagyobb gyülekezetekben fúvós vagy pengetős zenekarok is alakultak. Mára az országban lévő közel 300 baptista imaház/templomi hangszereknek ugyan csak töredék részét adják az épített, sípos orgonák, jó részben viszont jelen van a digitális orgona, ezzel együtt a tradicionális egyházzenei kultúra illetve az iránta való igény, több helyütt kisebb-nagyobb zenekar, kamaragyüttes segíti, gazdagítja a liturgiát, és fontos a tehetséges gyermekek taníttatása, felkarolása, és a zenei szolgálatokba történő bevonása. Mindehhez kiváló példát kaptunk közösségünk zenei "Atyjától", a testvéregyházak körében is ismert és tisztelt Beharka Páltól, aki tanítványi és munkatársi közösséget is formált kivételes tudásával és szelíd, szeretettől sugárzó lelkiületével az egykor még csak szárnybontogató ifjakból. Szoktuk mondani, hogy "... bár mintegy 15 ezres lét-

számával, s ugyanennyi lelkigondozóval együtt a Magyarországi Baptista Egyház történelmi kisegyház, de egy nagy család... " . Talán egy kisebb létszámú közösség jobban érvényesülhet az egymásra odafigyelés, a tehetséggondozás - igaz, olykor a zsákutcák is megszorodnak. Ha a baptista közösség zenei élete sikeresnek mondható - ez mindenképpen megtisztelő, és Istené legyen a hála -, akkor az alapvető nyitottság miatt az, mely törekszik az igényességre, de nem kizárólagosan csak a sajátjával van tisztában. Isten a történelem Ura, és fontos, hogy minden korszakban voltak és ma is vannak, teremődnek értékek, a már "bizonyított" értékekre vigyázni, azt őrizni kell és továbbadni. Igaz ez a hazai testvérközösségekre is, és bárhol a világon létrejött lelki-szellemi-kulturális-zenei értékekre is.

Mitől lehet szent a zene?

Ez rendkívül összetett kérdés. Nem egy olyan pályatársam van, akinek a templom csupán egy akusztikai tér, vagy eggyel több lehetőség a hagnira. Ugyanez érvényes az általa szólóban vagy zenekarban vagy kórusban előadott műre is, az adott mű mélysége, mondanivalója hidegen hagyja, miközben technikailag és zenei formálás tekintetében akár kitűnő is az előadás. Ugyanakkor a hallgató mély katarzist él át; van olyan ismerősöm - egykori katonatársam -, aki bár "lázabb" templomba járó volt és különösebb zenei tanulmányokat sem folytatott, s mégis, valahogy elment egy templomi koncertre, Haendel Messiásának magyar nyelvű előadását hallgatta, könnyes szemekkel, s úgy érezte, hogy Isten akkor és ott szól

Tóka Szabolcs, fiával, Tóka Ágostonnal (aki szintén orgonaművész) a székesfehérvári konzervatórium orgonája előtt.

neki - döntésre jutott, hívó lett, majd teológiára ment, elvégezte, ma református lelkész. Úgy gondolom, az a szent zene, melynek spirituális üzenete van : hitet ébreszt, lelkigondoz, vigasztal, az Ég felé irányítja lelkünket, örömet ad, tud diadalmas lenni és ujjongani is. Előadója pedig figyel a konkrét helyzetre, és az alkalomhoz tudja igazítani a repertoárt, figyelembevéve a hallgatóságot. Ebben az értelemben tud szent lenni úgy, hogy értéket közvetít, az Íge üzenetét, annak különböző aspektusait. Ez jelen van ugyan formálisan a hazai liturgiában, de sajnos, gyakran elszemélytelenedik, rutinszerűvé válik, gépies lesz, hiányzik a friss szelek és friss forrásvizek éltető ereje. Az egy külön probléma, hogy olykor előadó(k)ra és hallgatóságra bomlik a gyülekezet, megfosztva magát attól a különleges közösségi élménytől, amit egy-egy népének, korál vagy zoltár elneklése nyújt. Míg a szöveges zene üzenete konkrét, addig a "csak" hangszeres elvontabb, talán szabadabb utat enged az Isten előtti gondolkodásnak. Meggyőződésem, hogy mindkettőre szükség van, a kettő egymást segíti és kiegészíti.

Hogyan látod az egyházi zene jövőjét?

Azt hiszem, erre is érvényes Jézus Főpapi imájából az, hogy "...nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy tartsd meg a világból!" - a világi zene így vagy úgy, előbb vagy utóbb, de hatással volt az egyházi zenére. (Fordított hatása esetleges). Ma már nagyon nehéz elvonulni, kivonni a "világi" hatások alól magunkat, s nem csak zenei értelemben. Ma egyszerre van jelen, még kis hazánkban is a tudományos igényességgel előadott, tényleg felbecsülhetetlen értékű, több száz éves dallamkincs, szűk hallgatóság előtt; míg megkérdőjelezhető, de keresztyénnek mondott zenei anyag, sokszor igénytelen

előadásban, fűlsüketítő hangerővel, mordaltalan viselkedéssel sokezres hallgató-ságot vonz, s tulajdonképpen mindkettőt Jézus nevében hirdetik meg. Ez is zavaros korunkra jellemző, nehéz a talmit megkülönböztetni az igazítól. Bár igyekszünk a "gabonatermelésre szakosodni", mégis, gyakran kénytelenebbek vagyunk a konkolyt is megtúrni a kalász mellett. Nem az a baj, hogy a könnyűzene jelen van, hanem ha az arányok felborulnak. Nem az a baj, ha a gyerek szereti a fagyit és a csokit, hanem ha nem tudja a helyes arányokat, ha zöldséget és sajtot csak mutatóba lát, a nassolnivalót pedig kilószámra, ráadásul szülői-baráti jóváhagyással fogyasztja. Persze, itt is előfordul, hogy többségi alapon, "demokratikusan" döntik el, mi a helyes arány, nem pedig szakmai és nem lelki-építési alapon. Az biztos, hogy egyszerre van szükség az elvek melletti kiállásra, és türelemre is a klasszikus és egyházzenei alapokat teljes mértékben nélkülözők iránt, Ez részben kulturális, részben missziós feladat is.

Aktuális örömök, feladatok?

Szeretném a jövőben is a KÖZ javára fordítani mindazt, amit eddig tanultam és tapasztaltam, mind művészeti-pedagógiai, mind pedig intézményvezetői minőségben (két ciklusban voltam Székesfehérváron a Zeneiskola igazgatója, s most ugyanezt a nem könnyű, de szép munkát végzem igazgatóként a tatai Menner Bernát Zeneiskolában). Öröm, hogy a város ennyit áldoz oktatásra, kultúrára. Öröm, hogy annyi szellemi-művészi érték van jelen a tantestületben. Öröm, hogy a város is napról-napra megújul, hogy annyi kisgyermek van, hogy a város templomai is szépülnek.

Az intézményvezetői feladat nem könnyű, de sok bátorítást, biztatást kaptam, törekszem a harmonikus, derűs, békességes együttműködésre mindenkivel.